Retkikalenteri • Utflyktskalender

2022

LÄHDE RETKELLE PÄÄKAUPUNKISEUDUN LUONTOON

Evästystä luontoretkille

Pääkaupunkiseudun luontoon järjestetään vuonna 2022 monipuolinen kirjo retkiä. Tässä esitteessä on tiedot kaikista Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan kaupunkien järjestämistä opastetuista luontoretkistä. Retkille voi osallistua kuka tahansa, kaupungin rajat eivät ole esteenä. Retket ovat maksuttomia, ellei toisin mainita. Kaikki retket soveltuvat myös kouluikäisille lapsille. Perheretket ovat erityisesti lasten ehdoilla toteutettavia toiminnallisia retkiä.

Ota retkelle mukaan

- säänmukainen vaatetus
- kumisaappaat tai maastokengät silloin, kun liikutaan muuallakin kuin kaduilla ja kävelyteillä
- evästä oman harkintasi mukaan
- kiikarit linturetkille, vaelluksille ja ötökkäsafareille
- sienikori ja veitsi sieniretkille

Kätevästi retkelle julkisilla kulkuneuvoilla

Retki alkaa rennosti ilman parkkipaikan etsimistä, kun julkinen liikenne kuljettaa retkikohteeseen. Autotta retkeilevä voi suunnitella kulkemisen vapaasti myös eri asemien tai pysäkkien välille. Matka sujuu ilmastoystävällisesti ja vaikkapa retkikarttoja tutkiskellen.

- Katso reitit ja aikataulut HSL:n reittioppaasta **www.reittiopas.fi**, tai puh. (09) 4766 4000
- **Nuuksioon.fi** -palvelu auttaa Nuuksion retkien suunnittelussa
- Suunnitteluapuna voi käyttää myös **Retkikartta.fi**- verkkopalvelua

Anvisningar inför naturutflykterna

År 2022 arrangeras ett stort antal naturutflykter i huvudstadsregionen. I denna broschyr hittar du uppgifter om alla utflykter, som städerna Esbo, Helsingfors, Vanda och Grankulla arrangerar. Vem som helst kan delta i utflykterna, stadsgränserna utgör inget hinder. Utflykterna är avgiftsfria om inget annat anges. Alla utflykter passar även för barn i skolåldern. Familjeutflykterna och aktiviteterna under dessa är speciellt anpassade för barn.

Ta med till utflykten

- klädsel enligt väder
- gummistövlar eller vandringsskor, när man rör sig annanstans än på gator och promenadvägar
- matsäck enligt egen smak
- kikare till fågelexkursioner, vandringar och krypsafarier
- korg och kniv till svamputflykter

Kollektivtrafik, ett bekvämt sätt att ta sig till utlykterna

Välj kollektivtrafik i stället för egen bil när du åker på utflykt. Du slipper leta parkeringplats och kan planera din resa fritt mellan olika busshållplatser och metrostationer. När du åker kollektivt tar du hänsyn till miljön och kan samtidigt bekanta dig med olika utflyktskartor.

- Se rutter och tidtabeller i HRT:s ruttguide på **www.reittiopas.fi/sv**, eller tel (09) 4766 4000
- Planera dina utflykter till Noux med hjälp av tjänsten **Nuuksioon.fi**
- **Retkikartta.fi** kan också användas som planeringshjälp

Etukannen kuva / Pärmbild: © Marianne Aalto
Piirrokset / Illustrationer: Virpi Ojanen • **Taitto / Grafisk design:** gravision (www.gravision.fi)

Luontoelämyksiä lintuharrastuksesta

Lintuharrastus kuljettaa kiinnostaville luontoretkille monipuolisiin elinympäristöihin. Suurilta tunteiltakaan ei voi välttyä, kun vuodenaikaisvaihtelu muuttoaikoineen tuo mukanaan haikeita jäähyväisiä ja riemukkaita jälleennäkemisiä. Lintuja on helppo havaita vuoden ympäri paljain silmin. Helposti kaulalla kulkevat kiikarit ovat lintuharrastajan tärkein apuväline. Etäämmällä olevia yksilöitä voi avoimilla elinympäristöillä tunnistaa kaukoputken avulla.

Alkukevään laulukonsertit ovat otollista aikaa harjoitella lintujen tunnistamista äänestä omassa lähiluonnossa. Ennen muuttoryntäystä lintulajien määrä on vielä kohtuullinen ja äänimaisema maltillinen. Opettelemalla kymmenkunta yleisintä laulajaa, kuten peipon, mustarastaan ja sini- sekä talitiaisen, pystyy jo määrittämään valtaosan laulavista linnuista. Kun tavallisimmat linnut ovat tuttuja ulkoasultaan ja lauluääneltään, kiinnittyy huomio helpommin myös harvalukuisempiin lajeihin.

Luontoretkikalenterin retkillä tutustut tänäkin vuonna pääkaupunkiseudun linnustoon asiantuntevien oppaiden johdolla ja saat lisävinkkejä lintuharrastuksen aloittamiseen.

Lintuopas päivystää Helsingissä Lammassaaren tarkkailupaikoilla neljänä iltana retkikauden aikana. Lammassaareen valmistuu myös uusi iso ja ryhmillekin sopiva lintupiilo nykyisen katselulavan läheisyyteen. Piilosta on hyvät näkymät kalastajalintujen pesimäsaaren, Lopin, suuntaan. Tervetuloa retkelle lintuparatiisiin!

Bergön uusi lintutorni Espoon Suvisaaristossa kutsuu muuton tarkkailuun

Kallion päälle rakennetusta korkeasta tornista pääset ihailemaan maisemia puiden latvojen yläpuolelta. Tornista on hyvät näkymät merelle. Kätevimmin tornille pääsee bussilla 145, joka lähtee Matinkylän metroasemalta. Bergön pysäkiltä on tornille vain muutaman sadan metrin kävelymatka.

Lintuharrastuksen aloittaminen on helppoa.
Det är lätt att börja med fågelskådning.
Kuva: Raisa Ranta

Vantaalla vietetään vuonna 2022 lintujen teemavuotta!

Linnut ovat näkyvä ja kuuluva osa yhteistä ympäristöämme ja niitä voi havainnoida lähes kaikkialla. Monen lintulajin yksilömäärät ovat laskeneet hälyttävästi. Lajien uhanalaisuudesta kertovalla Suomen punaisella listalla olevien lintulajien lukumäärä on kasvanut vuosituhannen vaihteen 72 lajista jo 121 lajiin, mikä on puolet Suomen pesimälinnuista. Yksi tärkeä syy lintujemme vähenemiseen on hyönteisten määrän romahtaminen Euroopassa. Esimerkiksi hyönteisistä riippuvaiset pääskyt on jo nyt todettu Suomessa uhanalaisiksi.

Voimme vaikuttaa pienillä jokapäiväisillä teoillamme lintujen menestymiseen, esimerkiksi linnunpönttöjä ripustamalla, lintujen talviruokinnalla sekä huolehtimalla, ettei oma toiminta häiritse lintujen ruokailua tai pesintää.

Teemavuoden ohjelma on aiempien luontoteemavuosien tapaan monipuolinen. Luvassa on mm. linturetkiä lapsille ja aikuisille, valokuvauskilpailu, linnunpönttötalkoot sekä lastenkulttuurin lintutaidetta. Lintuteemavuoden tapahtumia voi seurata Facebookissa Vantaan lähiluonto -tilillä ja Vantaan kaupungin nettisivuilla.

Laulurastas Vantaan Kylmäojalla.
Taltrast vid Kallbäcken, Vanda.

Kuva: Jarmo Honkanen

TOUKOKUU

su 1.5.	**Lammaslammen keväinen luontoretki** • **klo 10–12** lähtöpaikka ..... Pähkinärinteen koulun pysäköintialue, Mantelikuja 4	Vantaa
la 7.5.	**Laajalahden linturetki Villa Elfvikistä** • **klo 18–20** lähtöpaikka ..... Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4	Espoo
su 8.5.	**Koko perheen äitienpäiväretki Kuusijärvelle** • **klo 10–12** lähtöpaikka ..... Kuusijärven ulkoilualueen pysäköintialue, Kuusijärventie 2 lisätietoa ..... Retki lasten ehdoilla. Eväät mukaan.	Vantaa
su 8.5.	**Koko perheen äitienpäiväretki Viikin arboretumiin ja Keinumäen lintutornille** • **klo 14–16** lähtöpaikka ..... Gardenian piha-alue, Koetilantie 1 lisätietoa ..... Eväät mukaan.	Helsinki
ti 10.5.	**Luontoparatiisia löytämässä, Uusimaa-viikon retki Vartiosaareen** • **klo 17–20** lähtöpaikka ..... Lauttayhteys Reposalmentien päästä. Reposalmentie 2. Menopaluulippu aikuiset 5 euroa, lapset (7–17 v) 3 euroa. Alle 7-vuotiaat maksutta. lisätietoa ..... Adela Pajunen ja Marko Leppänen ohjaavat hyvinvointiteemaisen luontoretken. Eväät mukaan.	Helsinki
ke 11.5.	**Syötävän hyvä luonto – villiyrttikurssi** • **klo 17–20** lähtöpaikka ..... Kasavuoren koulun koripallokenttä, Kasavuorentie 1 lisätietoa ..... Ennakkoilmoittautuminen www.kauniainen.fi/luontoretket	Kauniainen
ke 11.5.	**Sakura, kaikkialla kirsikkaa** • **klo 18–19.30** lähtöpaikka ..... Pääportti, Abraham Wetterintie-sahaajankatu lisätietoa ..... Puistokävely	Helsinki
la 14.5.	**Linturetki kaupunkiympäristössä – Fågelutflykt i stadsmiljö** • **klo 8–11** lähtöpaikka ..... Kasavuoren koulun koripallokenttä, Kasavuorentie 1. Basketplanen vid Kasavuoren koulu, Kasabergsvägen 1 lisätietoa ..... Kaksikielinen retki / tvåspråkig utflykt. Ennakkoilmoittautuminen www.kauniainen.fi/luontoretket	Kauniainen
su 15.5.	**Keväänseurantaa Tussinkoskella** • **klo 10–12** lähtöpaikka ..... Kirvisenkujan päässä	Vantaa
su 15.5.	**Kevätretki Maunulan pähkinäpensaslehtoon** • **klo 13–15** lähtöpaikka ..... Maunulan ulkoilumajan piha, Metsäläntie 9	Helsinki
ke 18.5.	**Meilahden arboretumin kevät** • **klo 18–19.30** lähtöpaikka ..... Opastaulu P-paikan vieressä, Johannesbergintie lisätietoa ..... Puistokävely	Helsinki
to 19.5.	**Linturetki Pornaistenniemeltä Lammassaareen** • **klo 18–20** lähtöpaikka ..... Jokisuuntien eteläkärjen pysäköintialue. lisätietoa ..... Esteetön reitti.	Helsinki
la 21.5.	**Iltalaulajaretki Iso Huopalahdelle** • **klo 20–22** lähtöpaikka ..... Vermonpuiston koira-aitauksen parkkipaikka, Tarvonsalmenkatu 2 lisätietoa ..... Eväät mukaan.	Espoo

TOUKOKUU

22.5. Luonnon monimuotoisuuden päivä

su 22.5.	**Kävelyretki luonnonkirjoa ihaillen Ruutinkoskelle ja Niskalan arboretumiin** • **klo 14–16** lähtöpaikka ..... Haltialan tilan P-alue. Laamannintie 17.	Helsinki
su 22.5.	**Yölaulajaretki Keravanjoelle** • **klo 22–24** lähtöpaikka ..... Hanabölen matonpesupaikka Myllykoskenpuistossa, Koskenniska 4 lisätietoa ..... Esteetön reitti. Sopii myös lapsille.	Vantaa
ke 25.5.	**Kallion pienet puistohelmet Josafatista Katri Valaan** • **klo 18–19.30** lähtöpaikka ..... Wallininkadun ja Josafatinkadun kulmaus lisätietoa ..... **Puistokävely**	Helsinki
to 26.5.	**Retki Hanikan luontopolulle** • **klo 9–13** lähtöpaikka ..... Kuntoradan pysäköintialue Suvisaarentien varrella lisätietoa ..... Reitin pituus n. 5 km, paikoin vaikeakulkuinen ja vaativa. Eväät mukaan.	Espoo
to 26.5.	**Lintuopas päivystää: lintujen iltapuuhia Lammassaaressa** • **klo 18–20** lähtöpaikka ..... Omatoiminen saapuminen lankkupolkua pitkin Pornaistenniemestä Lammassaareen. lisätietoa ..... Kurkista kaukoputkeen. Lintuopas päivystää ja opastaa Lammassaaren esteettömällä lintulavalla / lintupiilossa.	Helsinki
la 28.5.	**Yölaulajaretki Iso Huopalahdelle** • **klo 21–23** lähtöpaikka ..... Vermonpuiston koira-aitauksen parkkipaikka, Tarvonsalmenkatu 2	Espoo
su 29.5.	**Lähimetsävaellus Ylästöön: Blåbärkärrsbergen–Hagakärrsbergen–Tuupakanlampi–Hakakorpi** • **klo 10–14** lähtöpaikka ..... Peltovuoren päiväkodin piha, Peltovuorentie 2 lisätietoa ..... Reitin pituus n. 7 km. Eväät mukaan. Maastoon sopivat kengät.	Vantaa
su 29.5.	**Harakan saaren untuvikot** • **klo 14–16** lähtöpaikka ..... Yhteysvene Ullanlinnan laiturista, Cafè Ursulan vierestä klo 14, Ehrenströmintie 3, menopaluulippu aikuiset 6 €, lapset ja eläkeläiset 4 € (Callboats -sovelluksella alennus 0,5 €, lataa sovelluskaupasta). Vain korttimaksu.	Helsinki

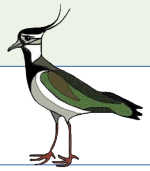

Kauniainen 50 vuotta kaupunkina – juhli kanssamme luonnossa

Juhlavuoden kunniaksi ympäristötoimi järjestää ennätysmäärän luontoretkiä eri puolelle kaupunkia. Thurmaninpuiston linturetkellä liikutaan rauhalliseen tahtiin ja retki sopii erinomaisesti myös liikuntarajoitteisille. Voit tutusta lepakoiden ihmeelliseen maailmaan, tutkia Gallträskin vesiluontoa tai nauttia alkukesän kukkaloistosta. Jos lähiruoka kiinnostaa, tule silloin villiyrtti- tai sieniretkelle. Kasavuoren metsäalue hienoinen kallioineen on oiva retkeilykohde ja tänä vuonna haluamme retkien kautta esitellä alueen geologiaa, kääpiä ja lintuja. Syksyn kynnyksellä on aika hiljentyä ja ammentaa voimaa metsästä "*Voimaannuttava metsä*" –retken aikana. Tervetuloa juhlimaan meidän kanssamme luonnon helmaan.

Grankulla 50 år som stad – fira med oss ute i naturen

Jubileumsåret till ära ordnar miljöenheten detta år ett rekordantal naturutflykter runt om i staden. Under Thurmansparkens fågelutflykt rör vi oss i ett lugnt tempo så utflykten passar utmärkt även för personer med funktionshinder. Du kan igen bekanta dig med fladdermössens fantastiska värld, undersöka vattenmiljön i Gallträsk eller njuta av försommarens blomsterprakt. Ifall närproducerad mat intresserar dig, delta då i svamputflykten eller utflykten för att samla vilda örter. Kasabergets skogsområde och dess vackra klippor är ett utmärkt utflyktsmål och genom utflykterna vill vi presentera områdets geologi, tickor och fåglar. När hösten närmar sig är det dags att stanna upp och hämta styrka ur skogen under utflykten "*Den styrkegivande skogen*". Välkommen att fira med oss ute i naturen.

Kulje kirjaston kautta tai avaa luontoretkioppaat verkossa

Lumoava Helsinki – 200 luontoelämystä –kirja johdattaa Helsingin monipuolisiin luontokohteisiin kolmella kielellä: suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Lataa pdf-kirjat maksutta osoitteesta **hel.fi/helsinginluontoon > Luontoesitteet ja oppaat**.

citynature.eu/helsinki mobiililuonto-opas kulkee mukana niin Helsingin saarilla kuin metsäpoluillakin. Tutustu 12 retkikohteen luontoon ja nappaa puhelimen paikannus päälle: löydät retkikohteiden palvelut, näköalapaikat ja luontopolkurastit.

Kotinurkilta kallioille – Espoon luontokohteet **www.espoo.fi/kotinurkiltakallioille**

Talkoillaan yhdessä lähiympäristössä

Helsingissä on paljon mahdollisuuksia osallistua toimintaan ja tapahtumiin, joissa pääsee hoitamaan lähiympäristöä. Näitä ovat mm. ympäristön siivoustalkoot, joita asukkaat saavat järjestää itse kaupungin tuella, sekä vieraslajien torjuntatalkoot, joita kaupunki järjestää yhteistyökumppaneidensa kanssa useita vuosittain. Asukkaat voivat järjestää myös omia vieraslajien torjuntatalkoita. Tähän saa tukea ja neuvontaa kaupungilta.

Lisätietoa talkoista **vapaaehtoistoiminta.hel.fi/type_tax/ulkoilu/**

Kuva: Armi Koskela

30-vuotias Villa Elfvikin luontotalo juhlii uusilla retkillä

Maailman ympäristöpäivänä 5.6.1992 avattiin arvokkaassa jugendhuvilassa Laajalahden rannalla Villa Elfvikin luontotalo. Nyt on siis toimittu jo 30 vuotta kestävän elämäntavan ja ympäristökasvatuksen edistämiseksi Espoossa ja työ jatkuu edelleen.

Kesäkuun alussa 5.–12.6.2022 vietetään juhlaviikkoa tarjoamalla monenlaisia luontoretkiä luontotalon lähiympäristöön. Aivan uusi retki on **Kasvioretki koululaisille ti 7.6. klo 18–20**. Kasveja oppimaan ovat tervetulleita erityisesti kasviota keräävät koululaiset, mutta myös heidän vanhempansa. Luonnonsuojelualueella kun ollaan, niin retkellä voi täydentää vain digikasviota. Toinen uusi retki on **Liito-oravan matkassa la 11.6. klo 12–14**. Toiminnallinen retki sopii pienemmillekin lapsille aikuisen seurassa. Muunkin juhlaviikon tarjonnan löydät tästä kalenterista!

KESÄKUU

ke 1.6.	**Thurmaninpuiston linnut – Thurmanparkens fåglar** • **klo 17–19** lähtöpaikka ..... Thurmaninpuisto, Ersintien ja Yhtiötien yhdyskohta. Thurmansparken, Ersvägen och Bolagsvägens knutpunkt. lisätietoa ..... Retki sopii erinomaisesti myös liikuntarajoitteisille. Utflykten passar utmärkt även för funktionshindrade. Kaksikielinen retki / tvåspråkig utflykt. Ennakkoilmoittautuminen www.kauniainen.fi/luontoretket	Kauniainen
ke 1.6.	**Keskustan historialliset puistot ja nimet niiden takana** • **klo 18–20** lähtöpaikka ..... Havis Amandan patsas, Kauppatori lisätietoa ..... Puisto- ja nimistökävely	Helsinki
la 4.6.	**Lepakko- ja linturetki Laajalahdelle** • **klo 22.30–01** lähtöpaikka ..... Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa ..... Mukaan otsalamppu, hyttyskarkote ja pienet eväät. Pitkät housut jalkaan punkkien varalta.	Espoo
su 5.6.	**Lähiluonnon linnustoa Kymäojalla** • **klo 10–12** lähtöpaikka ..... Kallioimarteentien matonpesupaikka, Kallioimarteentie 16 lisätietoa ..... Esteetön reitti. Maailman ympäristöpäivän retki.	Vantaa
su 5.6.	**Villa Elfvikin keijukoulu** • **klo 10.30–12.30** lähtöpaikka ..... Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa ..... Eväät mukaan. Lastenvaunu mahdollisuus. Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.	Espoo
su 5.6.	**Lasten saariseikkailu Harakan saarella** • **klo 12–14** lähtöpaikka ..... Yhteysvene Ullanlinnan laiturista, Cafè Ursulan vierestä klo 12, Ehrenströmintie 3, menopaluulippu aikuiset 6 €, lapset ja eläkeläiset 4 € (Callboats -sovelluksella alennus 0,5 €, lataa sovelluskaupasta). Vain korttimaksu. lisätietoa ..... Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.	Helsinki
ti 7.6.	**Kasvioretki koululaisille** • **klo 18–20** lähtöpaikka ..... Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa ..... Retkellä tunnistetaan kasveja ja voit kuvata niitä digikasvioon. Evästauko. Koko perheen retki.	Espoo
ti 7.6.	**Lintuopas päivystää: Lammassaaren pesiviä rantalintuja** • **klo 18–20** lähtöpaikka ..... Pornaistenniemi. Omatoiminen saapuminen lankkupolkua pitkin Pornaistenniemestä Lammassaareen. lisätietoa ..... Kurkista kaukoputkeen. Lintuopas päivystää ja opastaa Lammassaaren esteettömällä lintulavalla / lintupiilossa.	Helsinki
ke 8.6.	**Alkukesän lintuyö -tapahtuma** • **klo 17.30–24** lähtöpaikka ..... Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa ..... Tapahtuma alkaa maksuttomalla lasten luontoretkellä klo 17.30. Maksullinen ohjelma (mm. kulttuuria, leikkimielinen lintuvisa ja ruokailu) sisällä alkaa klo 19. Klo 21 jälkeen lähdetään yölaulajaretkille. Järjestäjänä Villa Elfvikin ystävät ry. Ennakkoilmoittautuminen 2.6. mennessä: https://link.webropol.com/ep/lintuyo	Espoo
ke 8.6.	**Alppiruusujen hurmaa** • **klo 18–19.30** lähtöpaikka ..... Alppiruusujen pääopastaulun luota, Laajasuontien mutka lisätietoa ..... Puistokävely	Helsinki
to 9.6.	**Alkukesän kasviloistoa – Försommarens växtprakt** • **klo 18–20.30** lähtöpaikka ..... Kauniaisten kirkko, Kavallintie 3. Grankulla kyrka, Kavallvägen 3 lisätietoa ..... Kaksikielinen retki / tvåspråkig utflykt. Ennakkoilmoittautuminen www.kauniainen.fi/luontoretket	Kauniainen

5.6. - Maailman ympäristöpäivä.

KESÄKUU

la 11.6.	**Liito-oravan matkassa** • **klo 12–14** lähtöpaikka ..... Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa ..... Evästauko. Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.	Espoo
la 11.6.	**Tremanskärrin luontoretki** • **klo 18–20** lähtöpaikka ..... Pysäköintialue Vihdintien varrella (Vihdintie 63)	Espoo
su 12.6.	**Glimsinjoki-kävely** • **klo 10–12** lähtöpaikka ..... Kokoontuminen Auroran muistolaatan luona Träskändan kartanon pääoven edustalla, Träskändanristi 1. lisätietoa ..... Retkelle lähdetään Träskändasta ja retki päättyy Jorvinkoskelle Jorvin sairaalan viereen. Hyvät kengät jalkaan.	Espoo
su 12.6.	**Lude vai lukki? -ötökkäretki** • **klo 10.30–12.30** lähtöpaikka ..... Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa ..... Evästauko. Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.	Espoo
su 12.6.	**Valokuvausretki Tuupakan kedolle** • **klo 12–14** lähtöpaikka ..... Hommaksentie 17, Hommaksenkujan ja Hommaksentien risteyksen lähellä lisätietoa ..... Kännykästä järjestelmäkameraan, kaikki kuvausvälineet käy.	Vantaa
su 12.6.	**Helsinki-päivän retki Meri-Rastilan metsään** • **klo 12–14** lähtöpaikka ..... Märssykujan länsipää, ulkoilupolun risteys (Märssykuja 3) lisätietoa ..... Komeaa metsää ja muinaisrannan lohkareikkoa Vartiokylänlahden kupeessa 12.6. Helsinkipäivä	Helsinki
su 12.6.	**Helsinki-päivän tapahtuma Harakan saarella** • **klo 12–16** lähtöpaikka ..... Yhteysvene Ullanlinnan laiturista, Cafè Ursulan vierestä, Ehrenströmintie 3. Ilmaiset kuljetukset tapahtuman ajan. Järjestäjinä Harakan luontokeskus ja Harakan taiteilijat. Retkielämyksiä kivenheiton päässä mantereesta.	Helsinki
ke 15.6.	**Vuosaarenhuippu, Helsingin Himalaja** • **klo 18–20** lähtöpaikka ..... Opastuskontti pääsisäänkäynnillä, Tryvikintie lisätietoa ..... **Puistokävely**	Helsinki
su 19.6.	**Luonnonkukkien päivän perheretki** • **klo 10.30–12.30** lähtöpaikka ..... Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa ..... Evästauko. Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla. 19.6. Luonnonkukkien päivä.	Espoo
su 19.6.	**Simonkylänpuiston ja Hiirilampien monipuolinen lähiluonto** • **klo 12–14** lähtöpaikka ..... Simonkylän koulun pysäköintialue, Koivukyläntie 52 lisätietoa ..... Luonnonkukkien päivän retki	Vantaa
su 19.6.	**Lasten saariseikkailu Harakan saarella** • **klo 12–14** lähtöpaikka ..... Yhteysvene Ullanlinnan laiturista, Cafè Ursulan vierestä klo 12, Ehrenströmintie 3, menopaluulippu aikuiset 6 €, lapset ja eläkeläiset 4 € (Callboats -sovelluksella alennus 0,5 €, lataa sovelluskaupasta). Vain korttimaksu. lisätietoa ..... Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.	Helsinki
su 19.6.	**Kasviretki Jakomäen linnoitusalueelle** • **klo 14–16** lähtöpaikka ..... Jakomäentien ja Kaivantokujan risteys	Helsinki
su 26.6.	**Seikkailujen metsä** • **klo 10.30–12.30** lähtöpaikka ..... Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa ..... Evästauko. Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.	Espoo
ti 28.6.	**Malmin lentokentän niittyaarteet** • **klo 18–20** lähtöpaikka ..... Malmin lentokenttä, lentoaseman pääovi lisätietoa ..... Niittykasveja, hyönteisiä ja metsänlaitaa	Helsinki

Helsinki rakentaa maailman pienintä hotelliketjua

Helsinki suunnittelutti kaupungille julkiseen tilaan sopivan hyönteishotellimalliston. Idea tuli valtuustoaloitteen muodossa. Hotelleja on kolmea eri mallia, ja kussakin mallissa on eri kokovaihtoehtoja. Mallien nimet ovat *Hyönteiskortteli*, joka soveltuu urbaaneille alueille, *Ötökkätorppa*, joka sopii esim. palstaviljelyalueille ja niityille, sekä *Pörriäistorni*, jonka voi sijoittaa pienempiin puistoihin tai vaikka koulun pihaan. Hotellit ovat keinopesiä ja niiden tarkoitus on auttaa pölyttäjähyönteisiä talvehtimaan ja tuottamaan poikasia sellaisilla alueilla, mistä niiden luontainen elinympäristö on kadonnut. Keinopesät auttavat vähentämään maailmanlaajuista pölyttäjäkatoa.

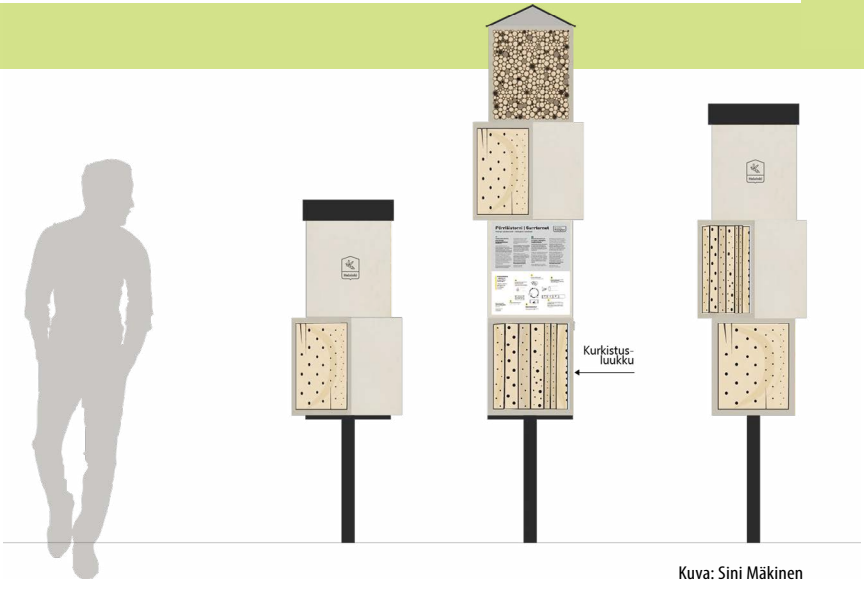

Kuva: Sini Mäkinen

RETKEILE VASTUULLISESTI

Luonnossa oleskelu lisää merkittävästi hyvinvointiamme. Kun kohtelemme luontoa kunnioittavasti, saamme jatkossakin nauttia puhtaasta ja monimuotoisesta ympäristöstä. Hienoihin jokamiehenoikeuksiimme liittyy velvollisuuksia sekä luonnonsuojelualueilla myös rajoituksia. Retkeile vastuullisesti ja ota retkietiketti haltuun: www.luontoon.fi/retkietiketti.

Polkuja pitkin aistit valppaana

Pääkaupunkiseudun uskomattoman monipuolisessa luonnossa liikkuu paljon ihmisiä. Paikoin luontoon on syntynyt jälkiä, jotka eivät palaudu: kasvit ja jäkälät tallautuvat ja maassa pesivät linnut ja muut eläimet menettävät pesäpaikkansa. Merkityillä reiteillä ja poluilla pysyminen on helppo tapa suojella luontoa kulumiselta ja turvata rauhallisia levähdyspaikkoja eläimille.

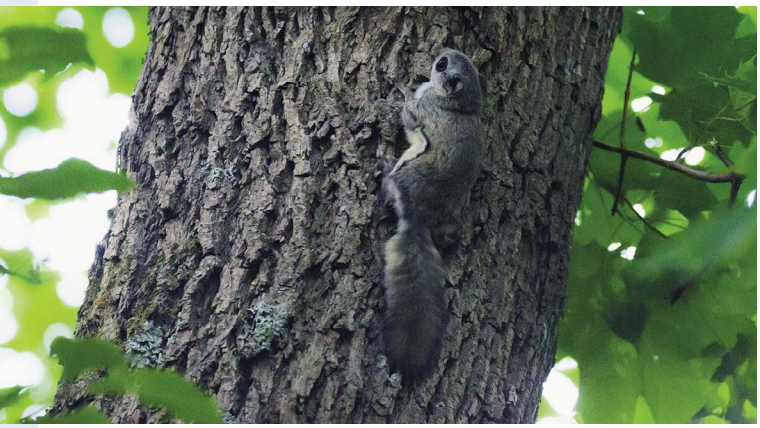

Kuva: Tuomas Lahti

Liito-orava Meilahdessa. / Flygekorre i Mejlands.

Kaupunkiluontoon asettuneet eläimet ja kasvit ovat yleensä varsin hyvin sopeutuneita yhteiseloon ihmisen kanssa. Silti retkipolkujen ja viheralueiden liepeillä sinnittelee herkkiä ja arkoja lajeja, jotka häiriintyvät ihmisen läheisyydestä. Eläimet ja niiden poikaset tarvitsevat suojaisia oleskelupaikkoja. Herkimpien lajien elinpiirejä pyritään suojelemaan opastein ja kulunohjauksen avulla. Aina tämä ei ole kuitenkaan mahdollista. Pidäthän lemmikit kiinni aina retkeillessä ja poistut alueelta, mikäli huomaat varoittelevan lintuemon tai vauhkoontuneen nisäkkään.

Selvitä etukäteen myös millaisella luontoalueella retkeilet. Marjojen ja sienien poimiminen kuuluu jokamiehenoikeuksiin. Jäkälää ja sammalta ei sitä vastoin saa kerätä, eikä kasveja vahingoittaa. Luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi on perustettu luonnonsuojelualueita, joilla jokamiehenoikeuksia on rajoitettu luonnonsuojelulakiin perustuen. Kansallispuistot ovat suuria luonnonsuojelualueita, joiden vierailuohjeet löydät Luontoon.fi -sivustolta. Aluekohtaiset rauhoitusmääräykset ovat vierailuohjeita myös pienemmille suojelualueille (hel.fi/pysypolulla).

Rentoudu retkellä, mutta pidä aistit valppaana. Annetaan luonnolle ja sen lukuisille lajeille rauha ja mahdollisuus säilyä kaupungissakin.

Kuva: Mira Lainiola

Herkästä luonnosta kertovat kyltit ohjaavat pysymään polulla.
Skyltar och stigar hjälper att skydda den känsliga naturen.

Roskaton retkeily on helppoa

Luonnossa retkeillään innokkaasti ja monien alueiden kävijämäärät ovat suuria. Polttopuuta kuluu, käymälät täyttyvät, viitoitusta ja rakenteita korjataan tai rakennetaan kokonaan uutta. Roskaton retkeily vapauttaa jätehuoltoon kuluvia resursseja polttopuusavottaan ja muuhun tarpeelliseen työhön, jonka seurauksena alueilla on mukavampi ja turvallisempi retkeillä.

www.luontoon.fi/roskatonretkeily

Retkeile roskattomasti

1. Pakkaa eväät kotona kestorasioihin – ehkäiset jätteen ennalta.
2. Ota retkelle mukaan roskapussi. Kun noukit myös maastosta löytyviä roskia, saat hyvän mielen!
3. Kuljeta jätteet kotiin lajiteltaviksi ja kierrätettäviksi.

Kuva: Mira Lainiola

Retkinuotiolla

Luonnossa retkeillessä on mukava istahtaa nuotion ääreen nauttimaan eväitä. Ennen nuotion sytyttämistä palauta mieleen **tulenteon kuusi kultaista sääntöä:**

1. Tulenteko maastoon ja polttopuiden otto eivät ole jokamiehenoikeuksia, vaan sallittu vain maanomistajan luvalla.
2. Ruohikko- tai metsäpalovaroituksen aikana tulenteko maastossa on kielletty ja tulenteko on sallittu vain hormisilla, katetuilla tulentekopaikoilla erityistä varovaisuutta noudattaen.
3. Jos teet nuotion, käytä vain merkittyjä ja huollettuja tulentekopaikkoja.
4. Ethän revi tuohta puista tai ota makkaratikkuja maastosta.
5. Suosi retkikeitintä, sillä sen käyttö on sallittu myös palovaroituksen aikana. Kertakäyttögrillin käyttö ei sen sijaan ole sallittu palovaroituksen aikana.
6. Varmistu siitä, että tuli on sammunut kunnolla ennen kuin jätät nuotion. Muistathan myös että, kuumia hiiliä ei saa jättää luontoon tai kaataa roska-astiaan tulipalovaaran vuoksi.

Lähde: Luontoon.fi

Muut hyvät retkeilytavat

- Kierrä piha-alueet ja viljelykset.
- Voit uida, onkia, pilkkiä ja kalastaa silakkalitkalla. Muu kalastus on luvanvaraista ja joissakin paikoissa kokonaan kiellettyä. Perehdy ohjeisiin: www.ahven.net
- **Lataa puhelimeesi 112 Suomi -mobiilisovellus**. Sen avulla sinut voidaan paikantaa tarkasti ja nopeasti, jos jotain tapahtuu.
- Huomioi retkeillessä sekä luonto, että muut ulkoilijat.

HEINÄKUU

la 2.7. **Perheretki Vartiosaareen** • **klo 13–15.30** — Helsinki
lähtöpaikka ..... Lauttayhteys Reposalmentien päästä. Reposalmentie 2. Menopaluulippu aikuiset 5 euroa, lapset (7–17 v) 3 euroa. Alle 7-vuotiaat maksutta.
lisätietoa ..... Evää mukaan. Maasto on vaihtelevaa, eikä sovellu lastenrattaille.

su 3.7. **Nuuksion kesäretki Sorlammelle** • **klo 9.15–13.40** — Espoo
lähtöpaikka ..... Nuuksion ulkoilumajan pysäköintialue, Brobacka, Nuuksionkuja 2.
lisätietoa ..... Retkellä kierretään Sorlammen luontopolku. Reitin pituus n. 7,5 km. Maasto on paikoin haastavaa. Evästauko pidetään Sorlammen tulipaikalla, jossa on mahdollisuus uimiseen.

su 3.7. **Kosteikko elää – koko perheen kosteikkoretki** • **klo 10.30–12.30** — Espoo
lähtöpaikka ..... Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4
lisätietoa ..... Tutustutaan Laajalahden kosteikkoluonnon eläimiin. Evästauko. Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.

su 3.7. **Lasten saariseikkailu Harakan saarella** • **klo 12–14** — Helsinki
lähtöpaikka ..... Yhteysvene Ullanlinnan laiturista, Cafè Ursulan vierestä klo 12, Ehrenströmintie 3, menopaluulippu aikuiset 6 €, lapset ja eläkeläiset 4 € (Callboats -sovelluksella alennus 0,5 €, lataa sovelluskaupasta). Vain korttimaksu.
lisätietoa ..... Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.

su 3.7. **Luontoelämyksiä ja kiinnostavia kivilajeja Kalkkikalliolla** • **klo 12–14** — Vantaa
lähtöpaikka ..... Tuomirinteen päässä oleva kääntöpaikka
lisätietoa ..... Suositellaan saapumista lähtöpaikalle julkisilla tai pyöräillen, koska pysäköintitilaa autoille on niukasti.

ke 6.7. **Lataa aivosi luonnossa – hyvinvointiretki Nuuksiossa** • **klo 13–14** — Espoo
lähtöpaikka ..... Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84
lisätietoa ..... Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.

to 7.7. **Kesäillan retki Seurasaareen** • **klo 17.30–20.00** — Helsinki
lähtöpaikka ..... Retken lähtöpaikka Cafe Mieritzin edusta Seurasaaressa, Seurasaaren valkean sillan päässä. Tamminiementie 1.
lisätietoa ..... Esteetön retki. Evästauko.

la 9.7. **Matinkylän luonto tutuksi – Metrolta Rantaraitille** • **klo 10–12** — Espoo
lähtöpaikka ..... Matinkylä metroaseman A-sisäänkäynnin edusta, Suomenlahdentie 1.
lisätietoa ..... Tule mukaan, jos haluat tutustua paremmin omaan kotiseutuusi. Retkellä tutustutaan Matinkylän alueen luontokohteisiin ja hieman historiaankin. Reitti n. 3,5 km.

la 9.7. **Perheretki Pihlajasaareen** • **klo 10–12.30** — Helsinki
lähtöpaikka ..... Yhteysveneet Merisatamanranta 10, klo 9.30 ja Ruoholahti Kellosaarentie 1 klo 10:00. Menopaluulippu aikuiset 8,5 €, lapset (7–17 v) 5 € ja alle 7-vuotiaat maksutta. Jt-line.fi
lisätietoa ..... Eväsreppu mukaan – retki lasten tahdissa.

su 10.7. **Glimsinjoki-kävely** • **klo 10–12** — Espoo
lähtöpaikka ..... Kokoontuminen Auroran muistolaatan luona Träskändan kartanon pääoven edustalla, Träskändanristi 1.
lisätietoa ..... Retkelle lähdetään Träskändasta ja retki päättyy Jorvinkoskelle Jorvin sairaalan viereen. Hyvät kengät jalkaan.

su 10.7. **Luontoa kulttuurihistoriallisessa ympäristössä Tikkurilan jokirannassa** • **klo 10–12** — Vantaa
lähtöpaikka ..... Veininmyllyn piha, Tikkurilantie 42

su 10.7. **Seikkailujen metsä** • **klo 10.30–12.30** — Espoo
lähtöpaikka ..... Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4
lisätietoa ..... Evästauko. Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.

ke 13.7. **Lataa aivosi luonnossa – hyvinvointiretki Nuuksiossa** • **klo 13–14** — Espoo
lähtöpaikka ..... Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84
lisätietoa ..... Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.

ke 13.7. **Harakan saaren kasvit ja levävyöhykkeet. Retki kalliorannoilla ja valleilla** • **klo 18–20** — Helsinki
lähtöpaikka ..... Yhteysvene Ullanlinnan laiturista, Cafè Ursulan vierestä, klo 18, Ehrenströmintie 3, menopaluulippu aikuiset 6 €, lapset ja eläkeläiset 4 € (Callboats -sovelluksella alennus 0,5 €, lataa sovelluskaupasta). Vain korttimaksu.

su 17.7. **Kasvilajirunsautta Koivuhaan arboretumissa** • **klo 10–12** — Vantaa
lähtöpaikka ..... Arboretumin pysäköintialue, Meiramitie 2

su 17.7. **Lude vai lukki? -ötökkäretki** • **klo 10.30–12.30** — Espoo
lähtöpaikka ..... Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4
lisätietoa ..... Evästauko. Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.

su 17.7. **Lasten saariseikkailu Harakan saarella** • **klo 12–14** — Helsinki
lähtöpaikka ..... Yhteysvene Ullanlinnan laiturista, Cafè Ursulan vierestä klo 12, Ehrenströmintie 3, menopaluulippu aikuiset 6 €, lapset ja eläkeläiset 4 € (Callboats -sovelluksella alennus 0,5 €, lataa sovelluskaupasta). Vain korttimaksu.
lisätietoa ..... Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.

su 17.7. **Kulttuurimaisemaretki Träskändan kartanopuistoon** • **klo 18–20** — Espoo
lähtöpaikka ..... Kokoontuminen Auroran muistolaatan luona Träskändan kartanon pääoven edustalla, Träskändanristi 1.

ke 20.7. **Lataa aivosi luonnossa – hyvinvointiretki Nuuksiossa** • **klo 13–14** — Espoo
lähtöpaikka ..... Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84
lisätietoa ..... Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.

HEINÄKUU

su 24.7. **Lähimetsävaellus Hämevaaraan: Gubbmossen–Linnaisten metsä–Furumossen–Tuomelan tammimetsä–Soltorp** • **klo 10–14** — Vantaa
lähtöpaikka ..... Viikatetien päässä oleva kääntöpaikka
lisätietoa ..... Reitin pituus n. 8 km. Eväät mukaan. Maastoon sopivat kengät.

su 24.7. **Villa Elfvikin keijukoulu** • **klo 10.30–12.30** — Espoo
lähtöpaikka ..... Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4
lisätietoa ..... Evästauko. Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.

su 24.7. **Koko perheen meribiologiaretki Harakan saarella** • **klo 12–15** — Helsinki
lähtöpaikka ..... Yhteysvene Ullanlinnan laiturista, Cafè Ursulan vierestä klo 12, Ehrenströmintie 3, menopaluulippu aikuiset 6 €, lapset ja eläkeläiset 4 € (Callboats -sovelluksella alennus 0,5 €, lataa sovelluskaupasta). Vain korttimaksu.
lisätietoa ..... Eväät mukaan. Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.

ke 27.7. **Lataa aivosi luonnossa – hyvinvointiretki Nuuksiossa** • **klo 13–14** — Espoo
lähtöpaikka ..... Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84
lisätietoa ..... Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.

su 31.7. **Nuuksion vaellusretki** • **klo 9.30–15.00** — Espoo
lähtöpaikka ..... Högbackan pysäköintialue, n. 4,2 km Haltiasta Kattilaan päin tien oikealla puolella, Kattilantie 33.
lisätietoa ..... Tauko Haukkalammella, jossa tulipaikkoja ja mahdollisuus uimiseen. Eväsretki.

su 31.7. **Kallioita, historiaa ja jääkauden jälkiä Länsimäen luonnossa** • **klo 10–12** — Vantaa
lähtöpaikka ..... Linnoituskujan päässä

su 31.7. **Seikkailujen metsä** • **klo 10.30–12.30** — Espoo
lähtöpaikka ..... Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4
lisätietoa ..... Evästauko. Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.

su 31.7. **Lasten saariseikkailu Harakan saarella** • **klo 12–14** — Helsinki
lähtöpaikka ..... Yhteysvene Ullanlinnan laiturista, Cafè Ursulan vierestä klo 12, Ehrenströmintie 3, menopaluulippu aikuiset 6 €, lapset ja eläkeläiset 4 € (Callboats -sovelluksella alennus 0,5 €, lataa sovelluskaupasta). Vain korttimaksu.
lisätietoa ..... Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.

ELOKUU

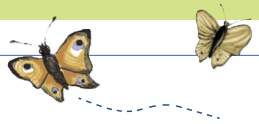

la 6.8. **Perhosia ja muita hyönteisiä Vehkalanmäellä** • **klo 13–15** — Vantaa
lähtöpaikka ..... Petikon ulkoilualueen pysäköintialue, Tallimäentie 10
lisätietoa ..... Kapealle Tallimäentielle käännytään Tiilitieltä, lähellä kääntöpaikkaa

su 7.8. **Lude vai lukki? -ötökkäretki** • **klo 10.30–12.30** — Espoo
lähtöpaikka ..... Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4
lisätietoa ..... Evästauko. Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.

ke 10.8. **Retki Villa Elfvikin puulajipolulle** • **klo 18–20** — Espoo
lähtöpaikka ..... Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4

ke 10.8. **Jätkäsaaren puistot, uusinta urbaania puistosuunnittelua** • **klo 18–20** — Helsinki
lähtöpaikka ..... Selkämerenkadun sillan Jätkäsaaren puoleinen pää
lisätietoa ..... **Puistokävely**

to 11.8. **Lintuopas päivystää: Lintujen iltapuuhia Lammassaaressa** • **klo 18–20** — Helsinki
lähtöpaikka ..... Pornaistenniemi. Omatoiminen saapuminen lankkupolkua pitkin Pornaistenniemestä Lammassaareen.
lisätietoa ..... Kurkista kaukoputkeen. Lintuopas päivystää ja opastaa Lammassaaren esteettömällä lintulavalla / lintupiilossa.

su 14.8. **Retki Nuuksion kansallispuiston eteläosaan** • **klo 9.15–13.15** — Espoo
lähtöpaikka ..... Lähtö Metsähallituksen Siikaniemen pysäköintipaikalta, Kolmoislammenranta. Bussipysäkiltä tulee polku suoraan pysäköintipailalle, matkaa n. 80 m.
lisätietoa ..... Reitillä nousuja ja laskuja. Sopii normaalikuntoiselle. Reitin pituus n. 7,5 km. Juomista mukaan. Evästauko.

su 14.8. **Villa Elfvikin keijukoulu** • **klo 10.30–12.30** — Espoo
lähtöpaikka ..... Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4
lisätietoa ..... Evästauko. Lastenvaunu mahdollisuus. Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.

su 14.8. **Lasten saariseikkailu Harakan saarella** • **klo 12–14** — Helsinki
lähtöpaikka ..... Yhteysvene Ullanlinnan laiturista, Cafè Ursulan vierestä klo 12, Ehrenströmintie 3, menopaluulippu aikuiset 6 €, lapset ja eläkeläiset 4 € (Callboats -sovelluksella alennus 0,5 €, lataa sovelluskaupasta). Vain korttimaksu.
lisätietoa ..... Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.

su 14.8. **Lepakoiden yö Håkansbölen kartanon ympäristössä** • **klo 21–24** — Vantaa
lähtöpaikka ..... Håkansbölen kartanon pysäköintialue, Kartanontie 1
lisätietoa ..... Ota taskulamppu mukaan.

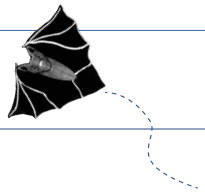

ELOKUU

ke 17.8. **70 vuotta olympialaisista, Kisakylien tarinat** • **klo 18–20** — Helsinki
lähtöpaikka ..... Pelastakaa lapset toimiston pääsisäänkäynti, Koskelantie 38
lisätietoa ..... **Puistokävely**

pe 19.8. **Kurkistus lepakoiden maailmaan – En titt in i fladdermössens värld** • **klo 20.45–23.45** — Kauniainen
lähtöpaikka ..... Kansalaisopisto Petran P-paikka, Pohjoinen Suotie 5
lisätietoa ..... Kaksikielinen retki/tvåspråkig utflykt. Ennakkoilmoittautuminen www.kauniainen.fi/luontoretket

pe 19.8. **Lepakkoretki Kivinokkaan** • **klo 22–24** — Helsinki
lähtöpaikka ..... Kulosaaren kartanon piha.
lisätietoa ..... Ota taskulamppu mukaan.

la 20.8. **Retki Friisinkallion metsäalueelle** • **klo 10–12** — Espoo
lähtöpaikka ..... Friisilän koulun pysäköintialue, Holmanniitynkuja 10.
lisätietoa ..... Reitillä nousuja ja laskuja. Se kulkee osin ulkoilureitillä, mutta myös kallioilla, jotka voivat olla liukkaat. Kosteutta kestävät jalkineet ja kiikarit mukaan (käydään näköalapaikalla).

su 21.8. **Kosteikko elää - koko perheen kosteikkoretki** • **klo 10.30–12.30** — Espoo
lähtöpaikka ..... Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4
lisätietoa ..... Tutustutaan Laajalahden kosteikkoluonnon eläimiin. Evästauko. Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.

su 21.8. **Saariston perhoset ja hyönteiset** • **klo 12–14** — Helsinki
lähtöpaikka ..... Yhteysvene Harakan saarelle Ullanlinnan laiturista, Cafè Ursulan vierestä klo 12, Ehrenströmintie 3, menopaluulippu aikuiset 6 €, lapset ja eläkeläiset 4 € (Callboats -sovelluksella alennus 0,5 €, lataa sovelluskaupasta). Vain korttimaksu.

su 21.8. **Luontorikkaat Tyttömäen ja Petaksen metsät tutuiksi** • **klo 12–15** — Vantaa
lähtöpaikka ..... Vehkalan asema
lisätietoa ..... Reitin pituus n. 5 km. Eväät mukaan. Maastoon sopivat kengät. Autoille tilaa Vehkalan aseman pysäköintialueella

ke 24.8. **Kaisaniemi, vanha rouva muutoksen myllerryksessä** • **klo 18–20** — Helsinki
lähtöpaikka ..... Kansallisteatterin takaosa, vesialtaan pääty
lisätietoa ..... **Puistokävely**

to 25.8. **Hyvinvointia meriluonnosta Itämeripäivänä** • **klo 18–20** — Helsinki
lähtöpaikka ..... Yhteysvene Ullanlinnan laiturista, Cafè Ursulan vierestä klo 18, Ehrenströmintie 3, menopaluulippu aikuiset 6 €, lapset ja eläkeläiset 4 € (Callboats -sovelluksella alennus 0,5 €, lataa sovelluskaupasta). Vain korttimaksu.
lisätietoa ..... Hyvinvointiharjoitteita saaristoluonnossa Harakan saarella.

la 27.8. **Sipoonkorven vaellus** • **klo 9.30–14.30** — Vantaa
lähtöpaikka ..... Pysäköintialue Tasakalliontien alussa
lisätietoa ..... Reitin pituus n. 7 km ja se on maastoltaan paikoin vaativa. Eväät mukaan. Maastoon sopivat kengät. Suomen luonnon päivä retki.

la 27.8. **Retki Espoon Keskuspuistoon** • **klo 10–13** — Espoo
lähtöpaikka ..... Pysäköintialue Sunanniityntien ja Alamäentien risteyksessä, Alamäentie 1.
lisätietoa ..... Reitti paikoin kostea ja jyrkkämaastoinen, pituus n. 5 km. Hyvät kengät ja juomista mukaan.
Espoo-päivän retki.

27.8. Suomen luonnon päivä – Juhli luontoa

la 27.8. **Kasavuoren ihmeelliset käävät** • **klo 11–14** — Kauniainen
lähtöpaikka ..... Kasavuoren koulun koripallokenttä, Kasavuorentie 1.
lisätietoa ..... Suomenkielinen retki. Ennakkoilmoittautuminen www.kauniainen.fi/luontoretket

la 27.8. **Luontokuvausretki lapsiperheille Nuuksiossa** • **klo 13–14** — Espoo
lähtöpaikka ..... Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84
lisätietoa ..... Retkellä kuljetaan myös polkujen ulkopuolella, reitin pituus enintään 2 km. Oma kamera tai kamerapuhelin mukaan. Retki liittyy Haltian Suomen luonnon päivän Luontokuvafestarit-tapahtumaan. Lisätiedot www.haltia.com.

la 27.8. **Suomen luonnon päivän retki Kallahdenniemellä** • **klo 14–16** — Helsinki
lähtöpaikka ..... Kallahdenniemen kärjen uimarannan kioski, Rantapaadentie 7
lisätietoa ..... Eväät mukaan.

la 27.8. **Luontokuvausretki aikuisille Nuuksiossa** • **klo 15–16** — Espoo
lähtöpaikka ..... Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84
lisätietoa ..... Retkellä kuljetaan myös polkujen ulkopuolella, reitin pituus enintään 2 km. Oma kamera tai kamerapuhelin mukaan. Retki liittyy Haltian Suomen luonnon päivän Luontokuvafestarit-tapahtumaan. Lisätiedot www.haltia.com.

la 27.8. **Espoo-päivän lepakkoretki Villa Elfvikissä** • **klo 20.30–22.30** — Espoo
lähtöpaikka ..... Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4
lisätietoa ..... Taskulamppu mukaan.

su 28.8. **Kosteikko elää – koko perheen kosteikkoretki** • **klo 10.30–12.30** — Espoo
lähtöpaikka ..... Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4
lisätietoa ..... Tutustutaan Laajalahden kosteikkoluonnon eläimiin. Evästauko. Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.

su 28.8. **Lasten saariseikkailu Harakan saarella** • **klo 12–14** — Helsinki
lähtöpaikka ..... Yhteysvene Ullanlinnan laiturista, Cafè Ursulan vierestä klo 12, Ehrenströmintie 3, menopaluulippu aikuiset 6 €, lapset ja eläkeläiset 4 € (Callboats -sovelluksella alennus 0,5 €, lataa sovelluskaupasta). Vain korttimaksu.
lisätietoa ..... Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.

ti 30.8. **Puotilan kartanon tarinoita, draamakävely** • **klo 18–20** — Helsinki
lähtöpaikka ..... Puotilan kartanon piha-alue. Rantakartanontie–Puotilantie
lisätietoa ..... **Puistokävely**

SYYSKUU

to 1.9.	**Lintuopas päivystää: Lammassaaren muuttolintuja** • **klo 17–19** lähtöpaikka ..... Pornaistenniemi. Omatoiminen saapuminen lankkupolkua pitkin Pornaistenniemestä Lammassaareen. lisätietoa ..... Kurkista kaukoputkeen. Lintuopas päivystää ja opastaa Lammassaaren esteettömällä lintulavalla / lintupiilossa.	Helsinki
to 1.9.	**Geologinen retki** • **klo 17.30–19.30** lähtöpaikka ..... Kasavuoren koulun koripallokenttä, Kasavuorentie 1 lisätietoa ..... Ennakkoilmoittautuminen www.kauniainen.fi/luontoretket	Kauniainen
su 4.9.	**Lintujen syysmuuton tarkkailua Vaskivuoressa ja Mätäojalla** • **klo 10–12** lähtöpaikka ..... Jokiuomanpuiston pumppaamon parkkipaikka, Ruskokuja 1	Vantaa
su 4.9.	**Villa Elfvikin keijukoulu** • **klo 10.30–12.30** lähtöpaikka ..... Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa ..... Evästauko. Lastenvaunu mahdollisuus. Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.	Espoo
su 4.9.	**Kylämaiseman historia -retki Elfvikin alueen menneisyyteen** • **klo 13–15** lähtöpaikka ..... Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa ..... Kulttuuriympäristöpäivien retki. Teemana Kestävä perintö.	Espoo
ti 6.9.	**Geologiaretki Harakan saarella** • **klo 18–20** lähtöpaikka ..... Yhteysvene Ullanlinnan laiturista, Cafè Ursulan vierestä klo 18, Ehrenströmintie 3, menopaluulippu aikuiset 6 €, lapset ja eläkeläiset 4 € (Callboats -sovelluksella alennus 0,5 €, lataa sovelluskaupasta). Vain korttimaksu.	Helsinki
to 8.9.	**Vesitutkimusretki Gallträskin rannoille – Vattenundersökningsutflykt vid Gallträsk** • **klo 17.30–19.30** lähtöpaikka ..... Eteläinen Heikelintie, Gallträskin ja Träskmossenin yhdyskohta. Södra Heikelvägen, Gallträsk och Träskmossens knutpunkt. lisätietoa ..... Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla (6–10 vuotiaille). Familjeutflykt (6–10 åringar). Kaksikielinen retki / tvåspråkig utflykt. Ennakkoilmoittautuminen www.kauniainen.fi/luontoretket	Kauniainen
la 10.9.	**Sienet tutuiksi Sipoonkorvessa** • **klo 9.30–14.30** lähtöpaikka ..... Pysäköintialue Tasakallion alussa lisätietoa ..... Sienestysvälineet ja eväät mukaan. Maastoon sopivat kengät.	Vantaa
la 10.9.	**Lähiruokaa metsästä - sieniretki – Närmat från skogen - svamputflykt** • **klo 11–13** lähtöpaikka ..... Kasavuoren koulun koripallokenttä, Kasavuorentie 1. Basketplanen vid Kasavuoren koulu, Kasabergsvägen 1. lisätietoa ..... Kaksikielinen retki / tvåspråkig utflykt. Ennakkoilmoittautuminen www.kauniainen.fi/luontoretket	Kauniainen
su 11.9.	**Nuuksion sieniretki Sorlammen ympäristöön** • **klo 9.15–14.30** lähtöpaikka ..... Nuuksion ulkoilumajan pysäköintialue, Brobacka, Nuuksionkuja 2. lisätietoa ..... Omat sienestysvälineet mukaan. Saappaat jalkaan. Eväät mukaan.	Espoo
su 11.9.	**Seikkailujen metsä** • **klo 10.30–12.30** lähtöpaikka ..... Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa ..... Evästauko. Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.	Espoo
ke 14.9.	**Voimaannuttava metsä – hiljenny ja ammenna voimaa metsästä** • **klo 17.30–20** lähtöpaikka ..... Kasavuoren koulun koripallokenttä, Kasavuorentie 1 lisätietoa ..... Ennakkoilmoittautuminen www.kauniainen.fi/luontoretket	Kauniainen
la 17.9.	**Salmenkallion metsän arvokkaat käävät ja kivet** • **klo 14–16.30** lähtöpaikka ..... Uuden Porvoontien ja Talosaarentien risteys (Talosaarentie 13) lisätietoa ..... Evästauko. Maastoon sopivat kengät. Reitti voi olla paikoin haastava.	Helsinki
su 18.9.	**Lude vai lukki? -ötökkäretki** • **klo 10.30–12.30** lähtöpaikka ..... Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa ..... Evästauko. Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.	Espoo
su 18.9.	**Kauniita maisemia ja puronvarren luontoa Ankkapuistossa ja Metsopuistossa** • **klo 12–14** lähtöpaikka ..... Ankkalammen päiväkodin pysäköintialue, Metsotie 27	Vantaa
su 25.9.	**Villa Elfvikin keijukoulu** • **klo 10.30–12.30** lähtöpaikka ..... Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa ..... Evästauko. Lastenvaunu mahdollisuus. Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.	Espoo
su 25.9.	**Slåttmossenin ruskaa ja suoluontoa** • **klo 14–16** lähtöpaikka ..... Jakomäen koirapuisto, Somerikkotie 2 vastapäätä. lisätietoa ..... Retkellä liikutaan pitkospuilla.	Helsinki

su 2.10.	**Syksyn värejä ja lintujen muuttoa Hermaskärinkalliolla ja ympäröivillä pelloilla** • **klo 10–12** lähtöpaikka ..... Petikon ulkoilualueen pysäköintialue, Tallimäentie 10 lisätietoa ..... Kapealle Tallimäentielle käännytään Tiilitieltä, lähellä kääntöpaikkaa. Reitti on paikoitellen vaativa. Maastoon sopivat kengät.	Vantaa
su 16.10.	**Kylämaiseman historia -retki Elfvikin alueen menneisyyteen** • **klo 13–15** lähtöpaikka ..... Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4	Espoo
ti 18.10.	**Lataa aivosi luonnossa – hyvinvointiretki Nuuksiossa** • **klo 13–14** lähtöpaikka ..... Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84 lisätietoa ..... Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla. Retki liittyy Suomen luontokeskus Haltian syyslomatapahtumaan, lue lisää **haltia.com**.	Espoo
to 20.10.	**Lataa aivosi luonnossa – hyvinvointiretki Nuuksiossa** • **klo 13–14** lähtöpaikka ..... Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84 lisätietoa ..... Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla. Retki liittyy Suomen luontokeskus Haltian syyslomatapahtumaan, lue lisää **haltia.com**.	Espoo
ti 1.11.	**Pimeä ja hiljainen retki Uutelaan** • **klo 18–20** lähtöpaikka ..... Uutelantie 1, Kahvila Kampelan edusta lisätietoa ..... Rauhallinen luontoelämys. Ota taskulamppu siirtymisiin.	Helsinki
ma 7.11.	**Longinojan puroluontoa ja taimenia** • **klo 17.30–19.30** lähtöpaikka ..... Savelanpuisto, ulkoiluteiden risteys Longinojan suulla, Longinojan luontopolun pääopastaulu Savela lisätietoa ..... Puroluontoa ja kututaimenten hakua valon avulla	Helsinki
su 20.11.	**Elämyksellinen kaamosretki metsään** • **klo 11–12.30** lähtöpaikka ..... Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa ..... Retkellä tarjotaan kuumaa juotavaa. Oma muki mukaan! Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.	Espoo

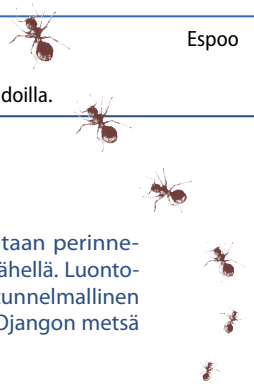

Villa Elfvikin luontotalo

Elfvikintie 4, Ruukinranta, Espoo

Luontotalo sijaitsee arvokkaan linnustoalueen, Laajalahden luonnonsuojelualueen laidalla ja keskellä luonnontilaista vanhaa metsää. Jugendhuvilassa pääset tutustumaan Espoon luonnosta kertovaan Eläköön Espoo -näyttelyyn ja vaihtuvaan näyttelyyn, leikkimään Mäyrän metsään ja nauttimaan Café Elfvikin herkuista.

Villa Elfvikin pihalta lähtee aluetta eri tavoin esitteleviä luontopolkuja, joista osan voi kulkea myös pyörätuolilla. Lintutornista voi lintujen lisäksi katsella kesäisin rantaniityllä laiduntavaa suomalaista maatiaiskarjaa, kyyttöjä. Luontoretkien lisäksi luontotalossa järjestetään kursseja ja erilaisia tapahtumia.

Villa Elfvikin luontotalo on avoinna ma–pe klo 9–16, la–su klo 10–16 (1.10.–31.3. ma–pe klo 9–15, su klo 10–16). Café Elfvik on avoinna viikonloppuisin talon aukioloaikoina.

Puh. 043 826 9208, **www.espoo.fi/villaelfvik** Seuraa Villa Elfvikin luontotaloa myös Instagramissa ja Facebookissa (Espoon ympäristönsuojelu).

Vantaan luontokoulu

Sotungintie 25A

Vantaan luontokoulu sijaitsee Itä-Vantaan perinnemaisemassa Sotungissa Sipoonkorven lähellä. Luontokoulun tukikohtana on yli satavuotias tunnelmallinen kyläkoulu ja opetuspaikkana viereinen Ojangon metsä ja Sipoonkorven kansallispuisto.

Kummiluokkaopetusta, luonto-opetuspäiviä ja saturetkiä järjestetään Vantaan koululaisille ja päiväkotilapsille. Avoimia kursseja on tarjolla opetuksen ammattilaisille ja kaikille kiinnostuneille. Vantaan luontokoulussa saa tietoa ja elämyksiä luonnossa ja edistetään päiväkotien ja koulujen kestävän kehityksen kasvatusta. Vantaan luontokoulua ylläpitää Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys, jolla on myös yleisötapahtumia luontokoululla. Luontokoulun toimistoaika on maanantaisin 10–15 puh. (09) 875 3057. Katso myös **www.vantaanluontokoulu.fi**

Haltia – Suomen luontokeskus

Nuuksiontie 84, Espoo

Suomen luonto- ja retkeilykeskus Haltia on portti Nuuksion kansallispuistoon. Vastuullisesti toimivassa Haltiassa saat aidon elämyksen koko Suomen luonnosta. Haltian luontonäyttelyissä pääset kansallispuistojemme mahtaviin maisemiin ja luontopääkaupungin luontokohteisiin. Vaihtuvien näyttelyiden kautta otamme kantaa ajankohtaisiin asioihin kuten ilmastomuutokseen ja luonnon tuomaan hyvinvointiin. Haluamme antaa kävijöillemme koskettavia luontoelämyksiä, innostaa lähtemään retkelle Suomen luontoon ja tukea luontosuhteen syventymistä.

Haltia tarjoaa palveluita vapaa-aikaa viettäville yksittäisille vierailijoille ja matkailijoille sekä yritysasiakkaille ja eri-ikäisille ryhmävieraille. Haltiaan voi piipahtaa matkalla Nuuksion kansallispuistoon tai viettää koko päivän nauttien Haltian palveluista ja hyvästä ruoasta Ravintola Haltiassa sekä ympäröivästä luonnosta.

Tarjoamme myös elämykselliset puitteet erilaisille tilaisuuksille, kokouksille sekä perhejuhlille ja tapahtumille.

Lataa aivosi luonnossa -näyttelykokonaisuus Haltiassa avoinna 30.10.2022 saakka. Ajantasaiset aukioloajat ja lisätiedot näyttelyistä ja palveluista: **haltia.com**

Suomen luontokeskus Haltia • Finlands naturcentrum Haltia
Puh. / tfn 040 163 6200, **haltia.com**

Harakan luontokeskus

Helsinki

Harakan saarella, vain kivenheiton päässä mantereesta kohtaavat tunnelmallisella tavalla rikas luonto ja mielenkiintoinen kulttuurihistoria. Helsingin ympäristöpalvelut on kunnostanut vanhan kasarmin kaikille avoimeksi saaristoluontokeskukseksi.

Vanhassa ammuskellarissa on esillä Itämeren vedenalaista luontoa. Akvaariotalossa Suomenlahden kaloihin voi tutustua lähietäisyydeltä. Saaren lintupiilo ja bunkkerin päälle rakennettu lintulava ovat ikkuna merellisen Helsingin kansallismaisemaan. Kiikareita ja tutkimusvälineitä voi lainata luontokeskukselta. Harakassa on tarjolla myös luontokoulua ja -kursseja, opastuksia, tapahtumia, vieraileviä näyttelyitä ja lapsille meriaiheisia saariseikkailuja. Harakan saaren geologinen mobiililuontopolku auttaa löytämään ja tulkitsemaan kallioissa näkyviä jälkiä myös ilman opasta.

Harakan luontokeskus on avoinna 2.5.–30.9. päivittäin klo 10–17 (suljettu juhannuksena). Puh. (09) 310 32028, **www.hel.fi/harakka** Seuraa Harakan luontokeskusta myös Facebookissa ja Instagramissa!

Harakan maksuttomat viikonlopputapahtumat 7.5.–25.9. klo 14–15.
Lauantaisin järjestetään luonnontutkimustuokio ja sunnuntaisin opastettu kierros, jossa tutustutaan saaren luontoon ja historiaan.

Lisätietoja
Närmare upplysningar

Helsingin luontoretket, puistokävelyt ja luontopolut

Helsingin kaupunkiympäristö / Helsingfors stadsmiljösektorn

Puh. / tfn. 09 310 22111
Luontoretket www.hel.fi/helsinginluontoon
Puistokävelyt www.vihreatsylit.fi
Helsingin kaupunkiluonnon Facebook:
www.facebook.com/puistot

Vantaan luontoretket ja -reitit

Vantaan ympäristökeskus / Vanda Miljöcentral

Puh. / tfn. 050 318 0938
www.facebook.com/vantaanlahiluonto
www.vantaa.fi/retkeily

Retket myös Vantaan tapahtumakalenterissa
https://tapahtumat.vantaa.fi/fi-FI

Espoon luontopolut

Ympäristönsuojelun palvelualue

Puh. / tfn 09 8162 4832 (ma–ke klo 9–12)
www.espoo.fi/luontopolut

Espoon luontoretket

Villa Elfvikin luontotalo / Naturens hus Villa Elfvik

Puh. / tfn. 043 826 9208
www.espoo.fi/luontoretket

Suomen luontokeskus Haltia / Finlands naturcentrum Haltia

Puh. / tfn. 040 163 6200 (Haltia info)
www.haltia.com

Kauniaisten luontoretket ja -polut

Kauniaisten kaupungin ympäristötoimi / Grankulla stads miljöenhet

Puh. / tfn. 050 323 6269
www.kauniainen.fi/luontoretket
www.grankulla.fi/naturutflykter

Paino / tryckeri: Painotalo Trinket Oy. 18 500 kpl / 18 500 sr • Tämä kalenteri on painettu PEFC-sertifioidulle G-print-paperille. / Denna kalender är trykt på PEFC-certifierat G-print-papper.